

Szakképzés-politika (két félév)

Halász Gábor
egyetemi tanár

A kurzus célja

E kurzus kiegészítése és folytatása az általános oktatáspolitikai kurzusnak, amelynek célja bevezetést nyújtani a modern oktatási rendszerek fejlődésének és jelenlegi változásainak problémáiba, segíteni az oktatáspolitikai folyamatok, az oktatási rendszer és más társadalmi alrendszerek (pl. gazdaság, politika, jogrend, kultúra), továbbá az oktatáspolitikai és más politikaterületek (pl. foglalkoztatási, szociális, közigazgatási) közötti kapcsolatok megértését. A szakképzés-politikai kurzus sajátos céljai:

- Az oktatáspolitikai mint szakterület tanulmányozása annak egy sajátos területén, a szakképzési politikán keresztül
- A szakképzés világának és a szakképzési politika átfogó összefüggéseinek, globális trendjeinek megismerése
- A hazai szakképzési politika legfontosabb témáinak, szereplőinek, változásainak és perspektíváinak a megismerése
- Az oktatáspolitikai elemzés módszereinek és technikáinak elsajátítása

Témák

- *A munka világának képességigénye (skills needs):* a magán és közszféra munkahelyeinek és ágazatainak képességigénye, a képességek felhasználása a munka világában, a képességigények változásai, a képességigények megfogalmazása, a képességigények kielégítésével kapcsolatos munkáltatói igények
- *A képességek (skills, competences) és a szaktudás világa:* a képesség és szaktudás természete, a képesség és szaktudás mint értékkel bíró „termék”, a képességek és a humán tőke, a képességek értéke az egyén számára, a képességek megszerzésének formái
- *A képességek fejlesztése - a képzést nyújtók és a képzési rendszerek világa:* a képességeket „termelő” rendszer (a szakképzési intézményrendszer), a szakképzési rendszer határai, a képzés szintjei, piaci és állami képzési formák, a képzési intézményrendszer szereplői
- *A közvetítőrendszerek világa:* a szakképzési rendszer három eleme (a munka világának képességigénye, az egyének által megszerzett/birtokolt képességek és szakképzési intézményrendszer rendszer) közötti közvetítés mechanizmusai – a kvalifikációs rendszerek, a tanácsadó/információs rendszerek (*guidance*), konzultáció és társadalmi partnerség formái, a szakképzés állami jogi szabályozása és finanszírozása mechanizmusai
- A hazai szakképzés problémavilágának és a szakképzési politikának alakulása a kilencvenes évek elejétől, a szakképzés aktuális problémái és a szakképzési politika aktuális folyamatai
- Az Európai Unió szakképzéssel kapcsolatos politikája

Követelmény

- A magyar nyelvű kötelező irodalom elolvasása

- Az órákon feldolgozandó angol nyelvű irodalom egy-egy tételének elolvasása, bemutatása a csoport számára és aktív részvétel ezek megvitatásában
- Interjúzás: egy-egy interjú készítése a hazai szakképzési politika kulcsszereplőivel (az interjúszemélyek azonosítása, interjúterv készítése és megvitatása, az interjú elkészítése, az interjú bemutatása és megvitatása a csoportban)
- Egy 3-4 oldalas esszédolgozat elkészítése egy, az elkészített interjúval összefüggő a szakképzés-politikai témáról

Irodalom

Magyar nyelvű kötelező általános irodalom

- Dr. Benedek András (2001): Szakképzés Magyarországon: Quo vadis? kézirat (<http://mpt.bme.hu/mt/benedek/quo.pdf>)
- Halász Gábor (2001): Az oktatási rendszer, Műszaki Könyvkiadó, Budapest (<http://www.oki.hu/halasz/download/Oktatasi%20rendszer%20-%20HTML.htm>)
- Halász G - *Oktatáspolitiká*. In: Pesti Sándor (szerk.). Szakpolitikák a rendszerváltás utáni Magyarországon 1990-2006. Rejtjel politológia könyvek. Rejtjel Kiadó. 2006. 169-237. o. (elektronikusan elérhető változat: [Oktatáspolitiká Magyarországon 1990 és 2005 között](#))
- Köpeczi Bócz Tamás - Bükki Eszter (2006): A szakképzés Magyarországon Tematikus Áttekintés. ReferNet Magyarország (http://observatory.org.hu/Feltoltott/ReferNet/Szakkepzes_Magyarorszagon_Refe_rNet_TO_2006.pdf)

Az órákon feldolgozandó angol nyelvű irodalom:

- Ashton, David - Sung, Johnny - Turbin, Jill (2000): Towards a Framework for the Comparative Analysis of National Systems of Skill Formation. *International Journal of Training and Development*, v4. n1 p8-25. Mar 2000
- Caillois, Francois (1994): Converging Trends Amidst Diversity in Vocational Training Systems. *International Labour Review*, Vol. 133, 1994
- OECD (2004): Career Guidance and Public Policy - Bridging the Gap. Paris
- Coles, Mike & Werquin, Patrick (2009): The role of national qualifications systems in helping to modernise vocational education and training systems. in: Descy, Pascaline – Tchibozo, Guy – Tessaring, Manfred (ed.): Modernising vocational education and training Fourth report on vocational education and training research in Europe: background report Volume 3. CEDEFOP. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008 (Cedefop Reference series 71). pp. 141-178
- de Moura Castro, Claudio -Alfthan, Torkel (1992): Five Training Models. International Labour Office. Training Occasional Paper No. 9.
- Delamare le Deist, Françoise & Winterton, Jonathan (2005): What Is Competence?. *Human Resource Development International*, Vol. 8, No. 1, 27 – 46, March 2005
- Gareth James (2006): Working Paper on Skills Utilisation. South West RSP Skills, Enterprise and Employment Analysis. University of Exeter (manuscript)

- Lloyd, Caroline & Payne, Jonathan (2002): Developing a Political Economy of Skill. *Journal of Education and Work*, Vol. 15, No. 4, 2002
- Payne, J (2007): 'Skills in context: what can the UK learn from Australia's skill ecosystem projects?', Research Paper 70, SKOPE, Oxford and Cardiff Universities
- Winterton, Jonathan (2006): Social dialogue and vocational training in Europe. Are we witnessing the emergence of a European model? *Journal of European Industrial Training*. Vol. 30 No. 1, 2006. pp. 65-76.

Egyéb ajánlott irodalom:

- Cantor, L. M. (1994): Technical and Further Education. in: T. Husen & TN Postlethwaite (eds) *The International Encyclopaedia of Education*. Oxford : Pergamon
- CEDEFOP Research reports 1989-2006
(http://www.trainingvillage.gr/etv/Projects_Networks/ResearchLab/published.asp)
- Greinert, Wolf-Dietrich (2004): European vocational training systems: the theoretical context of historical development. In: *Towards a history of vocational education and training (VET) in Europe in a comparative perspective*. Proceedings of the first international conference. October 2002, Florence. Volume I. The rise of national VET systems in a comparative perspective. Cedefop Panorama series; 103. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, p. 17-29.
- Lauterbach, Uwe (1994): History and Development of Apprenticeship. in: T. Husen & TN Postlethwaite (eds) *The International Encyclopaedia of Education*. Oxford : Pergamon
- Lipsmeier, A. & Schroeder, H. (1994): History of vocational training' in: T. Husen & TN Postlethwaite (eds) *The International Encyclopaedia of Education*. Oxford : Pergamon
- Planas, Jordi, Giret, Jean-François - Sala, Guillem – Vincens, Jean (2001): The skills market: dynamics and regulation. in: Descy, Pascaline; Tessaring, Manfred (eds.). *Training in Europe Second report on vocational training research in Europe 2000: background report*. (Cedefop Reference series). Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2001